

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
28 серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 1 від «16» серпня 2024 р
Завідувача кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»
Лариса ОЛІЙНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Корпоративні фінанси»
Факультет Економічний
Розробники: д.е.н., професор, професор кафедри фінансів Негода Ю.В.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	- (назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	3	-
Семестри	5	-
Лекційні заняття	30 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	- год.
Самостійна робота	60 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	- год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу дисципліни «Публічні фінанси» є надання студентам теоретичних та практичних знань з організації та функціонування бюджетної системи і бюджетної політики, методів та інструментів управління публічними фінансами, розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць. Важливим при цьому є вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, розкриття законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних засад системи державного фінансового регулювання в ринковій економіці.

Основними завданнями курсу «Публічні фінанси» є:

- вивчення теоретичних основ формування і використання публічних фінансів;
- оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та виконання бюджету;
- засвоєння теоретичних та практичних знань щодо організації виконання дохідної та видаткової частин державного та місцевих бюджетів;
- формування знань з питань державного та місцевих кредитів та управління державним та місцевим боргом;
- вивчення процесу формування та розподілу міжбюджетних трансфертів;
- оволодіння знаннями щодо функціонування державних соціальних фондів;
- вивчення процесу функціонування та управління державними та комунальними підприємствами;
- оволодіння закономірностями у сфері фінансових відносин держави, місцевих органів, господарства та населення і шляхами їх використання у практиці фінансової роботи.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	Тиж-ні	уся-го	у тому числі					уся-го	у тому числі				
			л	п	ла б д	і н д	с.р.		л	п	ла б н д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
3 семестр													
Змістовий модуль 1. «Економічний зміст та складові публічних фінансів»													
Тема 1. Сутність, призначення і роль публічних фінансів	1	9	2	2			5						
Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план	2	9	2	2			5						
Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	3	9	2	2			5						
Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	4	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1		36	8	8			20						
Змістовий модуль 2. «Складові публічних фінансів»													
Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	5-6	14	4	4			6						
Тема 6. Система доходів бюджету	7-8	15	4	4			7						
Тема 7. Система видатків бюджету	9-10	15	4	4			7						
Разом за змістовим модулем 2		44	12	12			20						
Змістовий модуль 3. «Основні напрями видатків Державного бюджету»													
Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди	11-12	14	4	4			6						
Тема 9. Фінанси державних та комунальних підприємств	13-14	15	4	4			7						
Тема 10. Державний борг та його обслуговування	15	11	2	2			7						
Разом за змістовим модулем 3		40	10	10			20						
Усього годин перший семестр		120	30	30			60	-	-	-	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, призначення і роль публічних фінансів	2
2	Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план	2
3	Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2
4	Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	2
5	Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	4
6	Тема 6. Система доходів бюджету	4
7	Тема 7. Система видатків бюджету	4
8	Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди	4
9	Тема 9. Фінанси державних та комунальних підприємств	4
10	Тема 10. Державний борг та його обслуговування	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, призначення і роль публічних фінансів	5
2	Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план	5
3	Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	5
4	Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	5
5	Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	6
6	Тема 6. Система доходів бюджету	7
7	Тема 7. Система видатків бюджету	7
8	Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди	6
9	Тема 9. Фінанси державних та комунальних підприємств	7
10	Тема 10. Державний борг та його обслуговування	7

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни – URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3460>

2. Негода Ю.В., Олійник Л.А. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Публічні фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Корпоративні фінанси» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», К.: «Компринт», 2024. 30 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Abuselidze, G., Bilyak, Y., Oliinyk, L., Nehoda, Y. (2024). The Impact of Public Debt on Fiscal Sustainability During and After a Pandemic. In: Mansour, N., Bujosa Vadell, L.M. (eds) Artificial Intelligence, Digitalization and Regulation. Contributions to Management Science. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-67531-7_25

2. Nehoda Y.V. Ways of improving state financial control in Ukraine. *Економіка і суспільство*. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-4>

3. Open budget. URL : <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure>

4. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.

5. Бюджетна система: тенденції розвитку URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf

6. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

7. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. І.М. Титарчук, Ю.В. Негода К.: НУБіП України, 2018. 312 с.

8. Всесвітня декларація місцевого самоврядування // Місцеве та регіональне самоврядування України URL: <https://sites.google.com/site/igroupteamsite/municipalne-pravo-ukraieni/vsesvitna-deklaracia-miscevogo-samovraduvanna-1985r>

9. Електронна бібліотека НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>

10. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.

11. Негода Ю. В. Напрями розбудови ринку державних боргових цінних паперів. *Біоекономіка і аграрний бізнес*. 2021. Том 12, № 2. С. 37–47

12. Негода Ю.В. Роль місцевих бюджетів у фінансуванні повоєнного відновлення комунальної сфери. *Економіка і суспільство*. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-59>
13. Олійник Л.А., Негода Ю.В. Місцеві фінанси: навч. посіб. К.: ЦП «Компринт», 2022. 390 с.
14. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
15. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL : <https://www.treasury.gov.ua/>
16. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
17. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua/>
18. Офіційний веб-портал Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.
19. Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
20. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
21. Податковий кодекс України. // Офіційний вісник України від 10.12.2010 р., № 92 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
22. Податковий кодекс України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
23. Про бюджетну класифікацію : Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
24. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабміну України № 215 від 15.04.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
25. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». Київ, 2017. 184 с.
26. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.